

SEZNAM PŘÍLOH

A. Rozhovory s žáky

Rozhovor s Tomášem

Na koho z rodičů (mamku nebo tatku) se škola (vyučující) obrací, když jim potřebuje něco sdělit? Koho se zeptá? Asi mamky. Kdo se s tebou učí? Spíš mamka. Kdo kontroluje tvoje výsledky – žákovskou knížku, sešity? Taky mamka. Kdo si s tebou povídá o školních zážitcích? To asi oba. Kdo z rodičů chodí na třídní schůzky? Mamka. Proč myslíš, že chodí spíš mamka? Protože tatka je v práci. Proč ještě? Mamka tomu asi víc rozumí. Proč ještě? ...Co je lepší, když chodí mamka nebo tatka? Asi mamka. Třeba kdybys dostal pětku ve škole, komu to radši řekneš? Nevím, oběma. Tatka je přísnější než mamka? Skoro stejně. Přeješ si, aby tatka víc chodil do školy, nebo je to jedno? Mě je to jedno. Proč si myslíš, že se školou komunikují spíš maminky? Za prvé si myslím, že docela základní školu učí víc mamky. Že tam jsou víc holky než kluci. Myslíš, že když tam jsou, tak tomu líp rozumějí? Ano. Proč ještě mamky, že jsou doma s dětmi víc mamky? Asi jo. Když tam jdou tatínkové, proč tam jdou? Třeba omluvit to dítě ze školy, třeba něco dohodnout. Třeba něco konkrétního dohodnout? Co by dohadovala mamka a co tatka? Tatka by dohadoval třeba... Mamka, třeba omluvenku. Tak já budu dávat příklady a ty budeš říkat, kdo by tam spíš šel? Budete se ve třídě prát a něco rozbijete? Tatka. Budete mít přinést VV potřeby, protože budete kreslit obrázek? Mamka. Máte přinést úbor na TV? Asi mamka. Půjdete do muzea dinosaurů? Taky mamka. Budete mít doma vyrábět pravěkou zbraň, kdo ti pomůže? Tatka. Máte mít doma vyrobit přáníčko na Vánoce? Mamka. Budete muset přinést brusle do školy, protože půjdete hrát hokej? Asi mamka.

Rozhovor s Jakubem

Když chce p. učitelka něco sdělit mamce nebo tatkově jak to udělá? Napíše to do ŽK...Třeba do notýsku. Nebo dostáváte papírky, kde je to napsané. Ne to ne. Spíš do notýsku. Napíše to p. učitelka nebo si to napíšete sami? Někdy p. uč a někdy sami. Kdo z tvých rodičů se víc zajímá, o to co se děje ve škole? Např.

Kdo se s tebou učí? Spíš mamka, ale když je mamka pryč, tak taťka. **Co brácha, ne?** Spíš mamka. **Kdo kontroluje tvoje výsledky – žákovskou knížku?** Oba. **Sešity?** Asi mamka. **Kdo si s tebou povídá o tom, co se stalo ve škole?** Taťka. **Jak jste zlobili p. učitelku o přestávkách. Jezdíte na výlety? Ptají se potom doma, co jste dělali?** Jo. **Máte na chodbě vystavené obrázky, které kreslíte na VV?** Jo. **A nástěnku dělá p. učitelka?** Jo. **Rozumí si s paní učitelkou víc mamka nebo taťka?** Oba. **Jsi radši, když jde do školy mamka nebo taťka nebo oba, kdy a proč?** Je to jedno. **Když mamka potřebuje něco zjistit, jak to udělá? Zavolá do školy?** Nevím. **Když potřebují rodiče něco vědět, kdo z rodičů (mamka nebo taťka) to zjistí a jak?** Kdo z rodičů si myslíš, že by měl se školou komunikovat a proč? ...Komunikují spíš mamky a proč? Myslím, že jo. **Má to nějaký důvod?** Mamky jsou hodnější. **Taťkové jsou jací?** Přísnější. **Takže, když někdo něco vyvede ve škole, tak jde spíš taťka?** Nevím. **P. učitelka je hodná?** Jo.

Na koho z rodičů (mamku nebo taťku) se škola (vyučující) obrací, když jim potřebuje něco sdělit? Na tátu. **Proč?** Protože pracuje tady. **A kde pracuje?** V jídelně, je kuchař. **Kdo z tvých rodičů se víc zajímá, o to co se děje ve škole?** **Např. Kdo se s tebou učí?** Táta. **Kdo kontroluje tvoje výsledky – žákovskou knížku, sešity?** Táta i mamka. **Kdo si s tebou povídá o školních zážitcích?** ...Asi oba, nevím. **Různě.** **Kdo z rodičů chodí na třídní schůzky?** Máma. **Proč?** Nevím. **Možná, že jindy chodí táta.** **Rozumí si s paní učitelkou víc mamka nebo taťka?** Asi mamka. **Jsi radši, když jde do školy mamka nebo taťka nebo oba, kdy a proč?** To je jedno...asi táta. **Přeješ si, aby se rodiče víc zapojovali do dění ve škole?** Ani ne. **Když potřebují rodiče něco vědět, kdo z rodičů (mamka nebo taťka) to zjistí a jak?** Táta se jde zeptat. **Kdo z rodičů si myslíš, že by měl se školou komunikovat a proč?** Nevím. **Kdy komunikují spíš mamky a proč?** Třeba...když něco potřebují. **Kdy komunikují spíš taťkové a proč?** Třeba, když mám domácí úkoly a jsem nemocný. **A co když se budete, například prát ve třídě s kluky a něco rozbijete?** **Kdo tam půjde z rodičů?** Taťka. Možná i mamka. **Budete mít doma vyrobit přáníčko na VV? Kdo ti pomůže?** Mamka. **Máte přinést nabroušené brusle, protože jdete bruslit, kdo ti je doma nabrousí?** Taťka. **Budete mít doma vyrábět pravěkou zbraň, kdo ti pomůže?** Taťka.

Rozhovor s Davidem

Na koho z rodičů (mamku nebo tat'ku) se škola (vyučující) obrací, když jim potřebuje něco sdělit? Na tátu. Proč... zkus tipnout? Nevím. Chodí víc do školy než maminka? Nevím. Kdo se s tebou učí? Máma. Kdo kontroluje tvoje výsledky – žákovskou knížku, sešity? Máma, máma čte ŽK. Kdo si s tebou povídá o školních zážitcích? P. učitelka, a doma nikdo. Určitě někdo jo. Kdo z rodičů chodí na třídní schůzky? Oba dva. Rozumí si s paní učitelkou víc mamka nebo tat'ka? Oba dva. Jsi radši, když jde do školy mamka nebo tat'ka nebo oba, kdy a proč? Táta. Proč, nevím. Když máte přinést úbor na cvičení, kdo ho přinese M nebo T? Nevím. Kdo přinese věci na malování? Máma. Kdo by s tebou doma vyráběl pravěkou zbraň? Táta. Kdo by ti nabrousil brusle? Táta. Kdo by doma vyráběl přáníčko? Máma, ne brácha. Brácha by ti pomohl, to je fajn. Kdo z rodičů si myslíš, že by měl se školou komunikovat a proč? Kdo spíš chodí do školy maminky nebo tatínkové? Spíš mamky? Jo.

Rozhovor s Šimonem

Na koho z rodičů (mamku nebo tat'ku) se škola (vyučující) obrací, když jim potřebuje něco sdělit? Na tátu. Proč? Protože pracuje tady. A kde pracuje? V jídelně, je kuchař. Kdo z tvých rodičů se víc zajímá, o to co se děje ve škole? Např. Kdo se s tebou učí? Táta. Kdo kontroluje tvoje výsledky – žákovskou knížku, sešity? Táta i mamka. Kdo si s tebou povídá o školních zážitcích? ...Asi oba, nevím. Různě. Kdo z rodičů chodí na třídní schůzky? Máma. Proč? Nevím. Možná, že jindy chodí táta. Rozumí si s paní učitelkou víc mamka nebo tat'ka? Asi mamka. Jsi radši, když jde do školy mamka nebo tat'ka nebo oba, kdy a proč? To je jedno...asi táta. Přeješ si, aby se rodiče víc zapojovali do dění ve škole? Ani ne. Když potřebují rodiče něco vědět, kdo z rodičů (mamka nebo tat'ka) to zjistí a jak? Táta se jde zeptat. Kdo z rodičů si myslíš, že by měl se školou komunikovat a proč? Nevím. Kdy komunikují spíš mamky a proč? Třeba...když něco potřebují. Kdy komunikují spíš tat'kové a proč? Třeba, když mám domácí úkoly a jsem nemocný. A co když se budete, například prát ve třídě s kluky a něco rozbijete? Kdo tam půjde z rodičů? Tat'ka. Možná i mamka. Budete mít doma vyrobit přáníčko na VV? Kdo ti pomůže? Mamka. Máte přinést nabroušené brusle, protože jdete bruslit, kdo ti je doma nabrousí? Tat'ka. Budete mít doma vyrábět pravěkou zbraň, kdo ti pomůže? Tat'ka.

B. Rozhovory s rodiči

Rozhovor s matkou Tomáše

Jaký by měl být podle Vás vztah školy a rodiny? Myslím si, že škola by měla informovat rodiče o změnách, co se tam děje. Měla by rodiče malých žáků informovat pomocí písemných zpráv, o tom co se chystá, co by děti měly mít do školy připravený, na co se soustředit. O prospěchu by měla dát vědět, říct v čem mají děti problémy. Rodič by zase asi, když má dotazy, se měl, asi jít se zeptat, měl by to jít řešit s třídním učitelem, ne se hned obracet na vedení, měl by si vyslechnout názor učitele, jak vnímá to jeho dítě, měli by si pomoci, najít společné řešení. **Jak moc je důležité, aby rodina a škola spolupracovala?** To určitě. **Jak by měla spolupráce, vzájemná komunikace vypadat? Je nějaká forma, kterou jako rodič preferuješ?** Já myslím, že je dobré, když třídní učitel napíše vlastními slovy hodnocení žáka, kde nepíše jen známku třeba, ale píše... to bylo teď ve čtvrtletí, že učitelka napíše třeba o žákovi dva řádky, že se třeba hodně hlásí, že pracuje, že je v pořádku. To si myslím, že jo, takže ať už písemně nebo ústně sdělit rodiči, ale zase si myslím, že ten rodič by měl do té školy přijít nebo se zeptat. Učitel není povinen každému volat - jaké to je. Ale když je problém, tak by ho měl zavolat do školy nebo mu napsat nějaký lísteček, že je problém. **Takže uvádět důvody i k hodnocení?** To asi jo. **Jaké jsou Vaše zkušenosti s touto konkrétní školou? Se spoluprací ze strany školy?** Myslím, že docela mám, zatím dobré zkušenosti. Když jsou rodičovské schůzky tak, škola dá předem vědět, o čem bude informovat, co je nového, co se chystá. Třídní učitel, na rodičovské schůzce řekne, v čem mají děti problémy, potom soukromně tomu rodiči řekne, jaký je prospěch toho žáka, na co si dát pozor, takže já jsem spokojená. Já myslím, že je to v pořádku. **Takže nic ti tam nechybí?** Řekla bych, že ne. Možná že je to zatím tím, že nemáme problémy. To asi taky hraje roli, že když nějaké děti jsou problémovější, tak by to mělo být intenzivnější. Je pravda, že se znám s třídní uč., takže občas se na něco zeptám, ona se zeptá, jak syn reagoval, jestli se mu školní besídka líbila, nebo tahle akce. Takže můžu s ní o tom mluvit nebo se hnedka zeptám, jestli si děti mají čist takhle dlouho nebo tak. Takže myslím, že tím. Taky je to na vesnici a známe se. **Takže podle tebe ovlivňuje komunikaci, zda je škola vesnická nebo městská?** To myslím že určitě. Mám zkušenost z Prahy jako učitelka, vím, že za celou dobu rodič vůbec...učitel se s rodiči nesetkal kolikrát, vůbec nevěděl, z jakého prostředí to dítě pochází, takže tohle hraje asi velkou roli. **Takže je**

možné, že třeba, to je trochu ovlivněné tím, že na vesnici, rodiče vědí, že se znají, vědí, o koho jde, tím pádem mají větší...myslí si,...že mají větší povinnost přijít na ty schůzky, zajímat se, protože se o nich ví, protože tam není ta anonymita, jako ve velkých městech. To si myslím taky. Řekla bych, že spousta rodičů, kteří mají problém s tím svým dítětem, tak si myslím, že má určitý odstup, negativní vztah k učiteli, kterého syn nebo dcera nemusí – nemá rád, myslím, že občas to tak je, že rodič jde na tu schůzku, proto, že se to od něj očekává, že ví, že má jeho dítě průšvihy, a že by bylo potřeba se tam objevit. Na druhou stranu jsou rodiče, který to neřeší a říkají si, proč ještě slyšet od učitele negativní věci, když to vidím v žákovské knížce. Tak si myslím, že je to taky o svědomí rodičů, o zájmu. **Hraje roli, že se na vesnici znají, kdo je to za ty rodiče, oni tím pádem mají větší pocit, že tam musejí přijít. Ve městech si říkají, že stejně se nedozví, kdo je to?** Když to vezmu jen za sebe. Tak si myslím, že to moje okolí, lidi, s kterými se znám, že to řeší, že když tam nebudou, že se to bude vědět, že ten třídní učitel ho zná, že si toho všimne vedení školy, jestli navštěvuje. **V Praze se taky řešilo?** Tam to znám jen z pohledu učitele a to si myslím, že jako ...nevím, řekla bych, že tam chodili jen ty rodiče, kteří měli zájem, byli pozvaní. Víím, že tady třeba chodí rodiče už jen proto, že dítě změnilo místo školy, takže se jdou seznámit s učitelem, chtějí vědět, jak se to změnilo, jak dítě přestoupilo. Řekla bych, že to víc řeší. **Nakolik spolupráce funguje? Jak vypadá?** Já myslím, že spolupráce jo. **Když chce škola něco sdělit, jak se mohou tyto informace dozvědět? Konkrétní kanály. Třídní schůzky jsou?** Ano. **Píší do žákovské knížky?** Vychází sdělení rodičům, na čtvrt nebo na půl roku, informace o akcích, o sběru, o třídních schůzkách, o změně placení obědů, kde se dozvedí o prospěchu, jakou formou to bude třídní dávat vědět, o předvánočních akcích. Takže to musejí rodiče podepsat, aby bylo jasné, že jsou obeznámeni. Třídní uč. píše všechno žákům do sešitku, diktuje jim to, kdy je potřeba něco si přinést, kde bude divadlo, třídní uč. jim teď nadiktovala, že mají náhradní úkoly, že zlobily, aby se rodiče nedivili, že mají těch úkolů tolik. Což si myslím, že je dobře. **Píší e-maily, tel. čísla?** Máme to spíš podle omlouvání, když potřebuje dodělat úkoly, to je možný. Letos i vloni, to nebyl problém vůbec, se domluvit telefonicky, e-mailem. Ale jinak tel. i na vedení školy, do družiny, do jídelny, na třídního učitele. **Nástěnky se využívají?** Ve třídě, co si pamatuju, mají děti ve třídě záznamy o aktivitě, o sportovním úspěchu, a řekla bych, že jinak informace,...rodiče do té třídy vůbec nepřijdou, kromě toho, že mají jednou za čtvrt roku rodičovskou schůzku a tam se

dozvědí i z nástěnek, jak pracují ty děti. Ale jinak informace myslím, že až tolik ne, myslím, že ani děti to zas tak nechtou, vědí kam to zapisují. Možná je to tím, že je to ještě ve druhé třídě brzo, soutěžit, sledovat, jak na to je. **Jaké informace by rodiče o škole měli mít? Proč? Říkala jsi o prospěchu.** Měli by to vědět, protože musejí dětem něco koupit, přichystat, co potřebují do školy. Za další, aby měli přehled, že ten prospěch je z nějaké snahy, že jde z něčeho vyčíst. I proto, aby dokázali zaznamenat, když dítě šlo do školy a šlo mu čtení a psaní a najednou se to někde zlomilo, aby věděli, kde hledat, od jaké doby, zda je to látkou, učivem, nebo že sedí s někým jiným ve třídě. **Kdo v rodině se obvykle stará o školní docházku dětí? Proč?** Já, no protože jsem doma na mateřský, tak prostě to mám pod kontrolou, chodím i na rodičovské schůzky, omlouvám ho. V první třídě jsme je měli vyzvedávat ze začátku, aby nemuseli chodit hned sami. Protože jsem doma, P. jezdí do práce dřív a je tam dlouho. Takže i jako úkoly s nimi dělám já a podepisuju je. **Kdo se s dítětem učí?** Já, třeba dvakrát za půl roku to podepíše P., ale spíš má úkoly hotový, když je P. ještě v práci, takže s maminkou. **Kdo kontroluje jeho výsledky?** Oba víme prostě o tom, co mu jde, jaký má známky, to zase jo. **Takže, když ty jdeš na třídní schůzky, kontroluješ výsledky, tak si potom o tom spolu povídáte?** To určitě, to mu řeknu všechno. **A zajímá ho to jako muže?** Myslím, že jo. Já to zjišťuju od Tomáše denně, když přijde ze školy, ptám se, co je nového a tak. Je pravda, že častěji mu třeba o úspěchu řeknu nebo ho k tomu „dokopuju“ já – řeknu: „Říkal jsi tatínkovi, co se ti dnes povedlo?“ P.: „Zeptej se Tomáše, co měl dnes ve škole, on se ti pochlubí.“ Je pravda, že když je volněji a není zahlcený v práci, tak se ptá sám, není to jednostranné, že by neměl zájem, zeptá se i sám. **Je důležité, zda je v kontaktu se školou spíše matka či otec?** Pokud dobře komunikuje matka s otcem mezi sebou, zažila jsem, že do školy chodí spolu, na rodičovské schůzky nebo na začátek roku, oba rodiče, to mě přijde trochu zbytečný. Víím, když si někdo neví rady, takže potřebuje druhého na poradení, na vyhodnocení, jestli ho dají na kroužek a musejí to říci na rodičovský schůzce, nevidím v tom nutnost. Myslím, že se tam neřeší až tak nutně životní věci, že by je nedokázal vyřešit jeden rodič. Jo. Myslím, že když pro ty informace chodí jeden, tak s tím druhým si řeknou všechno, ti dva vědí všechno. Tak je to jedno, kdo to obstarává. **Myslíš, že ty, co chodí spolu na rodičovské schůzky, že to něco určuje, otec je například extrémně dominantní, matka má strach, že by něco neřekla nebo on jí důvěřuje?** To myslím, že ne. To bych řekla, že je to vyloženě. První důvod je ten, že matka si nemusí být jistá v tom,

že by to rozhodla dobře, proto se chce poradit, že to oba rozhodnou, oba mají reakci od učitele, stejnou informaci. Za druhé, oba rodiče, mají za střed vesmíru dítě, že chtějí jít oba na rodičovské schůzky nebo za učitelem. Teď jsem slyšela jednoho tatínka, že se dohadují, kdo půjde na rodičovské schůzky, protože dcera má dobrou paní učitelku, že jim dělá dobře, když slyší chválu na jejich dítě. **Jaké faktory mohou ovlivnit, zda bude komunikovat otec nebo matka? Mění se výběr komunikátora (matka nebo otec), podle obsahu nebo účelu komunikace? V čem to podobu kontaktu ovlivňuje? Hraje roli, jestli je to třídní učitel, učitelka nebo dcera nebo syn?** Myslím, že ne. I co vidím. Jsou páry, které všude chodí ve dvou. Jedni mají syna nebo dceru. *Přišel otec:* Spíš tě informuju já o Tomášovi, že ti říkám známky. *Jak bych se je dozvěděl.* Je to tak ve víc případech, že tě nenapadne, aby ses zeptal, jako jak ti dopadla matika, to asi nemáš v hlavě? *To ne.* Myslím, že to není dané nezájmem, ale tím, že toho má v práci tolik, proto mu to spíš říkáme my. Nežije tím denně, že jeho syn, má dneska recitovat. *M. mi vždycky řekne: „Zeptej se T., jak mu dopadla písemka. Mě se taky nikdo neptá, jak bylo v práci?“* To kecá zase. **Kdyby T. chodil na SPŠ, myslíš, že bys šla ty nebo P., když je to odborné nebo je to už zaměřené?** Já si myslím, že kdyby mu to šlo a nebyly by problém... vidím jako důležité, že bych chtěla slyšet, jak prospívají. Ale kdyby měl problémy, v předmětu do kterého nevidím, tak bych řekla P. U mě, by hrálo roli, jestli je škola daleko, abych tam nemusela jet sama. A taky kdyby učitel řekl, teď bereme tuhle látku, třeba integrály nebo derivace, tak bych byla radši, kdyby tam jel P. Jinak pořád cítím, asi je to blbý, že matka je s tím dítětem doma, nevidím jako něco zvláštního, že by měla někam jezdit, to spíš beru jako samozřejmost. Je fakt, že až budeme v práci oba, tak se budeme dělit o práci jinak. **Jste spokojeni s tímto rozložením nebo byste si přáli něco pozměnit? Přeješ si, abyste chodili spolu?** Ale ne, tohle mi fakt nevadí, pořád beru, že u malých dětí, já jsem doma ráno, když jde do školy, vím, co tam mají mít, co řeší, možná, že je to tím, že tam hraje roli, že tam spoustu lidí znám, takže nejdu do cizího prostředí, to hraje roli. U nás taky chodila mamka, takže to neberu jako nic zvláštního, spíš jako samozřejmost, že to k tomu patří. **Ale bratrovi chodil otec.** To bude tím technickým zaměřením. **Co by mohla škola udělat, aby učinila vzájemnou komunikaci efektivnější a příjemnější? Způsoby upravit nebo i z hlediska, zda si myslíš, že by bylo lepší, kdyby bylo ve škole víc mužů?** To určitě, si myslím, kvůli autoritě, celkově mě přijde, že chlap nemusí dělat až tolik a děti ho berou, možná je to i tím, že chlapi neřeší emoce až tolik. Máma přece jenom

pořád porovnává, jak vychovává doma, co je ve škole. Ale nemyslím, že díky tomu jsou učitelé lepší pedagogové, to ne. Myslím, že tím, že jich je málo, jsou pro děti vzácnost. Nevím, jestli se to změní. Jinak mě nic nenapadá. Rodičovské schůzky, konzultační hodiny mají taky, kdo potřebuje. Já myslím, že to tady funguje. Tel. číslo mají. Zase si myslím, že kdyby rodičovské schůzky byly víc, že by pak...je to dost složitý na organizaci, někteří rodiče by tam chodili řešit pořád stejnou věc. Co se mě líbí, co by mohlo být víc, slovní hodnocení, ne místo vysvědčení, známky jsou v pohodě, docela mi vyhovuje, když mají v notýsku napsaný: Hodně se hlásí, snaží se, není problém. Nebo mohl by se víc hlásit, míň mluvit o hodině. To si myslím, že v podstatě je. Když by byl extra problém. Musí se to řešit víc. **Myslíš, že je nějaká situace, kdy jdou do školy otcové?** Záleží, jak ty dva. Nebo si myslím, že když má špatný vztah k třídnímu učiteli, že může manželka říct, na tebe víc dá, jdi ty. Když mají problémy a pořád to řeší máma, a přijde jí, že si nesedly s učitelkou, že příště pošle manžela. **Máš pocit, že když je dítě problémové tak tam pošlou otce?** To bych neřekla. Co se mi vybavují problematické děti, tak tam chodily mámy. Jednou byl větší problém, to byli oba. **Když se na Vás škola obrací, tak oslovuje?** Řekla bych rodiče. A ani nevím, jestli tady ten vzorek bude ideální, protože spousta rodičů i matek tady učila a učí a zná se s nimi. Teď s třídní učitelkou se známe, když něco potřebujeme, tak se zeptáme. I s vedením se známe. *My se známe všichni.* M. se ptala, jestli je to daný tím, že se známe a je jim blbý se o to dítě nestarat? *To asi jo.* Taky bych řekla. *Myslím, že když tam nejsou sociální případy, tak je dost běžné, že většina jde na rodičák.* **Rozdělení do třech kategorií, kam byste se zařadili?** Asi do prostřední. Ne, že bych si ráda nepokecala, ale zase mi je to trapný vůči dítěti upozorňovat, že potom pořád něco řešíme, jak to má dítě, to bych nechtěla. **Asi se to bere jako povinnost?** Asi spíš jo, protože já si myslím, že jde taky o komunikaci rodiče a dítěte. Kdo komunikuje hodně, ví všechno, v čem jsou problémy, že mají úkol navíc, že mu jde tam-to a tam-to ne. Takže si to jde poslechnout od učitele, ukáže tím snahu, že má o dítě zájem. Že je potřeba s tím něco dělat Zase je pravda, že jsou děti, které nekomunikují, rodič potřebuje vědět, jak to vnímá učitel.

Rozhovor s matkou Jakuba

Jaký by měl být podle Vás vztah rodiny a školy? Určitě by ten vztah měl být úzký, protože to spolu úzce souvisí, oboje se týká výchovy a vzdělávání dětí, měl by být úzký zkrátka. **Jak moc je důležité, aby rodina a škola spolupracovala?**

Proč? Myslím si, že je to hodně důležitý, protože jde o dobro dětí, je potřeba, aby byli jednotní, rodina i škola ve výchově, aby třeba se ...předcházelo nějakým negativním jevům. No, měla by být úzká spolupráce. **Jak by měla spolupráce vypadat podle Vás?** Myslím, že zde to konkrétně funguje, třeba ty třídní schůzky, kde rodičům nabídnou formu, určitou formu spolupráce i s externisty jako je PPP, nabízejí určitý varianty. Jo, určitě nabídkou, aby zároveň i nevnucovali, ale aby určitě to nabízeli. **Jaké jsou Vaše zkušenosti s touto konkrétní školou? Nakolik spolupráce funguje? Jak vypadá?** Velmi dobré zkušenosti, tady to velice dobře funguje, škola nabízí spolupráci s PPP, ptá se rodičů, nechá to na nich, aby se děti účastnily výletů, akcí, je zde široká škála nabídek. **Jak se mohou tyto informace dozvědět? Konkrétní kanály.** Třídní učitelky nabízejí e-mailovou adresu, kam je možnost psát, i telefonicky. **Koukala jsem, že tady mají hezky vypracované nástěnky, je otázka zda je rodiče sledují? Máte na mysli výkresy? Já si myslím, že každá věc, která je veřejně vystavená, je formou komunikace, tedy do toho patří i nástěnky?** Jsem moc ráda, že jsou zde nástěnky, za co jsem velice vděčná, jsou na chodbách plakátky, na kterých jsou před školními velkými prázdninami, jsou kontakty na letní tábory, to velice vítám. **Předpokládám, že se účastníte třídních schůzek?** Určitě se snažím účastnit, pokud to jde, přijdu, když to nejde, tak zavolám, ptám se. **Do žákovské knížky píšou učitelky vzkazy, komunikují skrze žákovské knížky?** Ano, tam je napsáno, co je potřeba s dostatečným předstihem. **Je to podle Vás srozumitelně napsáno?** Ano. **Jaké informace by rodiče o škole měli mít? Proč? Co by se měli dozvědět, co se ve škole děje, mají vědět vše?** V tomhle případě, v návaznosti na konkrétní školu, můj osobní názor je, že nepotřebuji moc široké informace o hospodaření školy, o tom jak vycházejí a dalece chystají plány, co se bude budovat. Mě osobně zajímá, jak si žáci vedou ve škole, jaké mají chování a tak, mě osobně na tom tolik nezáleží. Tedy spíš konkrétní informace o těch dětech. **Máte tedy dvě děti?** Ano, dvě děti, P. chodí do 3. a Jakub chodí do 2. třídy. **Jsou zkušenosti podobné, dají se srovnat způsoby komunikace?** Ano, dá se to srovnat, zkušenosti dobré, učitelé jsou vstřícní, ochotní komunikovat, naslouchat. Mám velice dobré zkušenosti s učiteli. **Kdo v rodině se obvykle stará o školní docházku dětí? Proč? Otcové či matky?** Já si myslím, že většinou jsou to maminky, jsou od malička zvyklé s dětmi pracovat, mají bližší kontakt, jsou s nimi více doma. **Na třídních schůzkách máte pocit, že je více maminek?** Mám pocit, že ano. **A otcové se někdy vyskytnou?** Nejsem si jistá, myslím si, že se tam občas nějaký skrývá.

Máte pocit, že se víc ptají maminky, více se zajímají i na třídních schůzkách? Myslím, že je to individuální, že můžou být zvědavější i tatínkové, je to i na rodině, jak to funguje, na povaze. Většinou jsou asi starostlivější maminky, možná že až moc. **Kdo se s dítětem učí? Já Kdo kontroluje jeho výsledky, žákovskou knížku, domácí úkoly?** To kontroluju taky já, ale když je něco závažnějšího, třeba horší známka, nebo poznámka, tak to musí zkontrolovat i tatínek, aby to taky věděl. **Kdo se ptá dítěte na školní zážitky?** To se ptáme oba, většinou se zeptám já, potom se ptá i často tatínek. **Kdo chodí na třídní schůzky?** Většinou já, vždycky vlastně já. **Je důležité, zda je v kontaktu se školou spíše matka či otec?** Podle mě by oba rodiče měli vědět základní informace. **Tedy třeba u vás to probíhá tak, že vy jdete na rodičovské schůzky a potom to probíráte doma.** Komunikujeme, ano, ano. **A když je třeba větší problém, tak to řešíte společně?** Kdyby byl nějaký závažnější problém, určitě by bylo dobře, kdyby to řešili oba. **Myslíte, že když je třídní učitelka žena, je lepší, když komunikuje se ženou nebo s mužem?** Já to bohužel nemůžu posoudit. Ženy jsou většinou komunikativnější většinou, muži bych řekla, že jsou spíš přísnější, mají přísnější metr na ty děti, žena líp jedná, ale to je domněnka. **V čem to podobu kontaktu ovlivňuje? Mění se to, když je to stejné téma, ale je to učitel či učitelka?** Možná, že jo. Pak by tam vstupovali vlastnosti, osobní zkušenosti, povaha. Určitě se projeví povaha, jestli je někdo cholerik, flegmatik, taky hraje roli výchova, v jaké rodině byl vychovávaný, zda měl despotického otce. Myslím, že se to s člověkem nese. Hodně záleží, v čem byl vychovávaný, jak výchova vypadala. **Jste spokojeni s tímto rozložením nebo byste si přáli něco pozměnit? Je známá věc, že v 80 % chodí do školy matky, jste s tímto rozložením spokojená?** Já bych byla pro, kdyby chodil tatínek, ale musím se přiznat, že mě to nevadí. Souhlasila bych klidně, i kdyby chtěl jít na třídní schůzky, byla bych ráda. **Šli byste spolu pravděpodobně?** To asi ne, to bych ho poslala sama. **Co by mohla škola udělat, aby učinila vzájemnou komunikaci efektivnější a příjemnější?** Mám tak dobré zkušenosti, že mě už ani nenapadá, co by mohlo být lepšího. Asi bych se přiklonila k tomu, že jsem spokojená s tím, jak to je. **Napadá Vás něco k tomu, co byste ráda doplnila?** Spíš vy, kdybyste chtěla něco doplnit? Mě se ty tři první otázky zdály těžké, mluvit o své zkušenosti je lehké, oproti tomu mluvit obecně o tom, jak by to mělo vypadat. Proč je důležitá ta spolupráce. Jaký by měl být vztah té školy rodiny a školy, těžké odpovědět...otevřenost a upřímnost je důležitá ve spolupráci. **A asi také ten pocit, že se můžu rozhodnout, škola mi to**

nenutí. Škola si nebere odpovědnost sama, ale rodiče se snaží vtáhnout, jak jste o tom mluvila. Rodiče by se mohli rozdělit na takové skupinky, první tvoří skupina, která hodně komunikuje, hodně chodí do školy, zapojují se. Potom jen ti, když musí... Já taky patřím mezi ty jen, kteří když musejí. Já si myslím, že je důležité to, aby na prvním místě byl ten žák, to dítě, aby to nebylo jen o instituci. **Aby se nenaplnily jen papíry.** Ano, jde o človíčka, aby to nespolkla byrokracie. Aby to působení na toho žáka bylo jednotný. Jak jste to uvedla, zdá se mi to strašně důležitý. Tady jde o výchovu, je důležitý, aby se komunikovalo o té výchově. Kdyby byl problém, aby se shodli, prokomunikovali to, shodli se na tom, jak působit. **Vy sama za sebe máte pocit, že informace ze školy jsou dostatečné.** Tady ano. **Není potřeba to navyšovat?** Tady opravdu jsou ty informace vyčerpávající, kdykoliv můžeme přijít, zeptat se. **A když se na Vás škola obrací, když chce něco prodiskutovat, obrací se na mamku nebo tat'ku nebo na oba?** Vždycky na oba dva. Tady je to dobré, tady nemáme problém, když to slyším někde jinde. Možná, že by bylo zajímavější se zeptat na jiných školách a ne tady, protože tady to funguje. **Myslíte, že je to tím, že je to vesnická škola?** Určitě, hraje to roli, co tady bydlí za lidi, hraje roli. Šel bys na rodičák, kdyby tě vyzvali ve škole? *Kdyby to bylo povinný, tak jo. Proč bych někam chodil, když nemusím. Záleží, v jaké je člověk náladě, jestli má bojovou nebo ne. Někteří učitelé by taky potřebovali „zprdnout“.* *Kdyby je nějak nalákali.* **Takže, kdyby se točilo pivo a prodávali se párky?** *Pivo ani být nemusí, ale nějaký jídlo... Když vědí, že je tam občerstvení, tak se tam jdou chlapi najíst.* **Takže to pojmout jako kulturní událost.** *Tak to je pravda.*

Rozhovor s matkou a otcem Davida

Jaký by měl být podle Vás vztah rodiny a školy? Jak moc je důležité, aby rodina a škola spolupracovala? Proč? *Já nevím. Řekni něco. Na to se nedá nic říct. Dejte ano, ne.* Já si myslím, že tady ve škole ten vztah jde. Sdělení rodičům. Rodina ví, co se ve škole děje. Okamžité průšvihy se hlásí telefonicky. Nebo doporučeným dopisem. **Obecně, mělo by to nějak fungovat, měla by škola a rodina komunikovat?** Určitě, rodiče musí vědět, co se ve škole děje a opačně. Někdy i v té škole, třeba když slyšíme, na děti působí, co se děje v rodině. Třeba, když se rodiče rozvádějí, dítě je celé rozhozené, takže i v té škole by to měli vědět. *Ano, ano, ano, ano.* **Takže by to mělo fungovat na obě strany?** To určitě ano. **Jak by měla spolupráce vypadat?** Máš telefonní čísla, e-maily, když jsou nemocné, tak

emailujeme i domácí úkoly. **Tedy spolupracovat.** Ano. **Jaké jsou Vaše zkušenosti s touto konkrétní školou?** *My jich zatím nemáme.* Jak to, máme. *Zatím nic špatného.* Vždycky jsme se dozvěděli, co jsme potřebovali. *Sice mi loni nezapočítali spotřebiče, ale letos jsem jich tam nahrnul tolik, 15 kg baterek.* **Mají sběr? Já soutěžím, víš?** **Rodiče soutěží.** *Nevíš o lokomotivě?* Většinou se dozvíme, co chceme. Když napíšu učitelce do notýsku. Většinou je tam podpis, že to četla nebo dávají tel. čísla. **Když je něco nutně potřeba, tak je kam se dovolat.** Rozhodně. Máme vstřícnou p. učitelku. Přišla nám na rodičovskou schůzku až domů. Máš tel. číslo, můžeš zavolat i do jídelny, mají hlasovou schránku. Stačí namluvit. **Moderní technologie fungují.** Dá se říct, že jo. **Třídní učitelky dávají kontakty?** Ano, mají i v žákovské knížce. Někdy funguje i líp, že ráno napíšeš SMS, že nepřijde. **Učitelé to berou dobře. Neřeší se, že to není oficiální.** *Máš to písemně, to je lepší než volání.* SMS vyjde rodiče levněji. Nezdržuje tě to. Nepotřebuješ se vykecávat. Sláva mobilům. **Nakolik spolupráce funguje? Jak vypadá?** E-maily, třídní schůzky, telefonní kontakt, každý měsíc je sdělení rodičům. **Nástěnky fungují?** Jo, ale myslím, že děti to moc nečtou, jsou spíš okrasné, informace pro rodiče tam nejsou. Opravdu to sdělení, každý měsíc přijde papír, co bude, že mají nosit lyže...my to musíme podepsat a ani to musí odevzdat, že to rodiče přečetli. **Kdo v rodině se obvykle stará o školní docházku dětí? Proč?** *Tatínek né. Já je tam vozím. Na mě je, jestli je odvezu, jo nebo ne?* Ale oni by tam došly. Oba. **Kdo se s dítětem učí? Já ne. Nervy mám jen jedny.** **Rozděluje na to, koho co víc baví?** Ano, tak. **Kdo kontroluje jeho výsledky?** *Já matka. Ani nevím, že má.* **Kdo se ptá dítěte na školní zážitky?** *Asi oba. Jo to jo. Já se vždycky ptám, a on mi řekne nic a je to. To je stejný pokaždé, nemá cenu se ptát.* Ale někdy sám řekne, co se stalo. **Je rozdíl co říká mamce a tatkovu.** *Mě říká miň, já vždycky nadávám a hrozím, že tam vlítnu, takže mi to radši neřekne a řekne to mámě.* Ale asi víc řeknou mámě, bych řekla. **Něco konkrétního říkají otcům?** *Asi ne.* **Že sestrojil perfektní zbraň?** *Ne to ne.* **Kdo chodí na rodičovské schůzky?** *Paní učitelka byla tady, ale loni jsme byli oba. Takže oba.* **Plánujete chodit oba?** *To asi do budoucna nezvládneme. Podle toho, kdo přijde dřív z práce.* Budeme chodit do dvou tříd, takže budeme chodit oba. *Já musím jít zkontrolovat, jak budou holky vypadat, aby si David mohl, když tak vybrat. I když T. má 3D televizi, takže je to jasný.* To řeší s tátou takový věci. Kdo má 3D televizi. **Je důležité, zda je v kontaktu se školou spíše matka či otec?** *Asi matka. Já jsem přes sběr.* Je asi strašně důležitý, jestli rodiče o tom komunikují, třeba když jsou

rozvedení, tak musejí být v kontaktu oba. *Je to důležitý, samozřejmě.* Oba chtějí vědět informace. Často chodí oba, někdy dohromady, někdy zvlášť. Tak, aby slyšeli informaci stejnou. Na rodičáku dvě třetiny maminky, třetina tatínkové, jak to komu vyjde s prací. **Dá se vyzozorovat, zda z nějakých rodin chodí více maminky a z jiných tatínkové?** Třeba VŠ vzdělání? **Také.** Já myslím, že spíš, jak to komu vyjde s prací nebo když jsou vícečlenné rodiny, tak se rozdělí a pak se někde sejdou. **V čem to podobu kontaktu ovlivňuje?** *Vždyť ti to tady už dobrou čtvrt hodinu hovoříme - kdo přijde dřív z práce, podle mě taky záleží, jestli je to dcera nebo syn. Když tam chodí kluk, tak půjde otec.* Ale je to i tak, že chodí jedné holce jen tatínek. Já myslím, že je to hodně o tom čase, lidé hodně směnují. *Někde tě dřív z práce nepustí, i když je to jednou za půl roku, tak třeba jo.* Teď měli 8. a 9. třída burzu škol, kde měli žáci možnost si volit zaměstnání, tak tam spousta dětí měla oba rodiče, takže když je to něco důležitého, tak si rodiče udělají čas oba. **Může to být jiné, když je třídní učitel muž, že chodí víc otcové.** *To já bych šel radši za p. učitelkou. Když je p. učitelka pěkná a má velká prsa, tak půjdu já, vždycky. Když je pěkný p. učitel. Co bych na něm viděl, nejdu.* Když ono těch třídních panů učitelů moc není. Máme jednoho, který ani není třídní. *Ještě je to tělocvikář.* Je to tak, že nechtějí být třídní. Spíš mu to teď nedávali, ale chtějí. Vždy je lepší, že máš svou třídu, tak se ti tam chodí vždycky líp. **Líp se vám mluví s učitelkou nebo s učitelem?** *Když učitelé nejsou, tak s učitelkou.* Jsou jen dva chlapi na pětadvaceti členný učitelský sbor. To je jiné na SŠ. Mě asi s ženskou. *To je to přeci to, že tam přijdeš, ona řekne M-3, Čj-2, jinak dobrý...jsi tam dvě minuty.* Tak to spíš, když řešíš problém, my zatím nic neřešili, mě by se líp mluvilo se ženou, většinou už mají děti a jsou i mámy, víc se do toho dokážou. *Asi to líp chápou, ty ženy, jejich děti taky zlobily.* **Jste spokojeni s tímto rozložením nebo byste si přáli něco pozměnit? Říká se, že matky v 80 % chodí do škol?** Nevím. Když se řeší průšvih, tak jsou zvaní stejně oba dva, je to průšvih jejich dítěte - obou, takže tam musí být oba, ale jinak je to jedno. Pochvalu maminka doma vyřídí a malý průšvih taky, když spolu komunikují. Velký se musí řešit stejně s oběma. **Když otec nemůže, jak se to řeší?** Většinou se snaží, aby tam oba byli, mají na tom zájem sami, snažíme se najít takovou hodinu, aby tam byli oba, snaha je o ty dva, ale někdy tam je jenom jeden, to se nadá nic dělat. My jsme teď zbrojili proti tomu, že vánoční besídka dětí z MŠ byla v hospodě a učitelka mě argumentovala, že jsme úplně jedni z mála, kterým se to nelíbí, že je to v neděli a v hospodě. Otcové mají čas a na besídku jdou. Já jsem říkala, ta učitelka nevidí, že

otcové seděli v pivnici a chlastali to pivo a těch dětí si stejně všímaly ty mámy. *Pár jich tam bylo, ale to jsou ty ambiciozní, prosím tě.* To jsou ty tátové, co přijdou i do tý školky, ale těch víc otců přijde samozřejmě, protože vědí, že si tam můžou dát to pivo a to cigáro. Já šla na záchod a tam se nedalo projít, co jich tam stálo s tím púllitrem. **Proč tam chodí ty matky?** O výchovu se víc zajímají, jsou to prostě matky. Byly s dítětem od mala, tak pokračují. **Co na to otec?** Otec je v rodině na to, aby vydělával ty peníze. *Jo, já mám práci jako koníček.* **Co se děje, když tam jde otec.** *Když přijde domů, tak to zapomene, což je praktický pro děti.* Já si myslím, že chlapi nejsou schopný dělat dvě věci najednou, koukat na učitelku a ještě jí poslouchat. Ženský si pamatujou víc věcí, co se týče dětí. *To vypustíš z hlavy, ona ti dá známky a hotovo.* Oni to prostě zapomenou, vytěsní. *Dneska se neukazuje vysvědčení ze základní školy, můžeš mít čtverce, vždyť je to fuk, hlavně, když prolezeš.* **Řeší se tu vztahy?** Řešila, že drbou, rozsazovala je v lavici. Když David přijde a má tři úkoly, tak je jasné, že otravovali, oni mají za trest domů úkoly. Teď je rozsadili, ale ani nic neřekl. Říkala, že mu to prospělo, že sedí s holkou, dává větší pozor a začal se hlásit. *Já jsem seděl s holkama, protože jsem mohl opisovat.* Učitelé řeší vztahy, většinou mezi holkama víc, kluci si to vyřídí ručně, ale holky jsou schopné spolu tři týdny nemluvit. Pomlouvají se. Začíná již ve třetí třídě.

Jsou tady nějaké akce, kam se zvou rodiče? Vánoční koncert, na recitace se můžou přijít rodiče podívat, občas na konci roku, když dají do kupy učitelky odpoledne pro rodiče, divadlo tam přehrají, někteří tam přespávají, ale to záleží na učitelce. Prvnáci mají pasování na čtenáře. **První den?** Tam jsou také rodiče. **Den matek se neslaví?** Ne. Dělají se přáníčka, ale ve škole se to neřeší. **Den otců je, ale moc se to neslaví.** *To je pořád něco.* **Když se něco děje, zve škola oba rodiče nebo se obrací výhradně na někoho?** Většinou je to na tom sdělení rodičům, můžou - nemusejí přijít. **Můžou se rodiče rozhodovat, když se něco děje nebo befelem?** Myslíš školní výlety, akce? Spíš befelem, na prvním stupni určitě, na druhém si můžou něco říct. **Co by mohla škola udělat, aby učinila vzájemnou komunikaci efektivnější a příjemnější? Jak by mohla natáhnout otce do školy?** *Já nevím. Když bude potřeba tak tam půjdu, když ty nemůžeš tak já půjdu, když se dohodneme, tak mě to nevadí, tam jít.* **Je to povinnost nebo radost či nepříjemnost?** *Protože je to potřeba.* Spíš je to povinnost. Někteří rodiče vodí svoje dítě do školy ještě ve třetí třídě a každý ráno se jdou zeptat, co je nového. To je asi opruz i pro učitelky. **Asi i**

volají domů? To už řeší mezi spolužáky. My řešíme spíš spolu s rodičema, takže koluje jedna knížka mezi čtyřmi rodinami.

Rozhovor s matkou Šimona

Jaký by měl být podle Vás vztah rodiny a školy? Tak asi ideální, kdybych si představovala nějaký vztah důvěry, když svoje dítě, které mám ráda, svěřím na několik hodin škole, ráda bych věděla, že tam o něj bude dobře postaráno, že tam na něj nebudou mít vliv nějaký špatný zkušenosti, že tam nedostane nějaký špatný informace. Něco, co by se přičilo mým výchovným zásadám, názorům, že tam nebude v kontaktu s něčím, s čím bych ho, v tom věku chtěla uchránit, že můžu těm lidem důvěřovat. **Jak moc je důležité, aby rodina a škola spolupracovala? Proč?** To určitě, já si myslím, že by měli rodiče vědět... protože si myslím, že na 1. místě jsou zodpovědní za výchovu dítěte..., že by měli vědět, co se ve škole odehrává. A když to menší dítě není schopné to všechno říct, myslím, že by...možnost se alespoň zeptat. **Jak by měla spolupráce vypadat? Ve smyslu, jaké informace a jakým způsobem, by je měla škola poskytovat? Co je pro vás nejvýhodnější?** Tak já jsem vděčná za individuální rozhovory, kdybych měla nějaký problém, že mám možnost jít za konkrétní učitelkou a zeptat se na můj problém. Věřím, že si na mě udělá čas a odpoví mi po pravdě. Aby měli konzultační hodiny, aby byla možnost zavolat na tel. nebo se e-mailem domluvit, to asi cokoliv. Domluvit se, najít nějaký způsob. **Máte zkušenost s jinou školou? Máte syna druhý rok na gymplu. Jaké jsou Vaše zkušenosti s touto konkrétní školou? Co se týká kontaktu, obecně spolupráce?** Dobré zkušenosti mám. Loni je měla uč. P., ta jim dávala mobil i email, obojí jsme mohli využívat. Letos je také skvělá spolupráce. Víím, že kdybych cokoliv potřebovala, že se můžu zeptat. **TS fungují tady dobře? Dobře. Je tady možnost individuálního rozhovoru? A... myslím, že jo. Nakolik spolupráce funguje? Jak vypadá?** Tedy telefony, e-maily. Já myslím, že jo, kdykoliv stačí. **Nástěnky nevíte, jestli je využívají?** Já si jich nevšímám, asi během těch třídních schůzek by se taky asi něco našlo. **Vzkazy do žákovské knížky.** To si myslím, že také funguje dobře. **Letáčky informační?** Ano, také rozesílá docela často. **Dá se říct, že zdroje, jak se dozvědět něco o škole jsou, když má rodič zájem, může se někam podívat. Je informovaný v podstatě. Já myslím, že ano. Jaké informace by rodiče o škole měli mít? Proč?** Tak asi, co se týče obsahu vyučování, na 1. stupni je to celkem jasné, když možná někdy taky se neví, v nějakých předmětech se ptám, co to teda je? **Dnes**

jsou nové předměty z RVP. To bych ráda věděla. Kdybych neměla jasno, viděla něco jako nejasné, tak bych se šla zeptat. A potom také jsem ráda, když vím různé ty mimoškolní akce. Vždy se „pídím“ předem, docela mi vadí, když ... možná to nebylo tady, spíš u těch starších, když se napíše kino a nevěděla bych, na co jdou. To si myslím, že má rodič také právo to rozhodnout. **Je možnost, že když je například kurz, ptají se rodičů, zda stojí o tu účast nebo to dají befelem, jede se tam a tam.** Já myslím, že na té poslední schůzce, říkala učitelka, že něco zařizovala, ale že říkala, že kdybychom byli výrazně proti, tak se jet nemusí. **Třeba ohledně chování dětí nebo spíš asi ohledně vztahů ve třídě, zajímají vás tyhle informace?** To myslím, že také. **Potom také prospěch?** To určitě. **Jak se mohou tyto informace dozvědět? Konkrétní kanály. Letáky?** No, na rodičovských schůzkách to funguje dobře, i sešity vidíme pořád, známky. **Kdo v rodině se obvykle stará o školní docházku dětí? Myšleno matka nebo otec? Kdo se s dítětem učí?** My to máme asi vyrovnaně. **Kdo kontroluje jeho výsledky? Kdo se ptá dítěte na školní zážitky? Kdo chodí na třídní schůzky?** Na schůzky chodím já, zásadně. Jinak to máme, tak vyrovnaně, manžel tady pracuje v jídelně, takže to tady má při ruce, když je třeba omluvit, vyzvednout úkoly. Zrovna ten druhák chce dělat úkoly s manželem, ne se mnou, většinou si tak vybere. **Myslíte, že je to tím, že je to kluk?** Jsem na něj přísnější, prostě, toho chci nějak moc, nevím. **Takže tak půl na půl.** Tak asi. **Je důležité, zda je v kontaktu se školou spíše matka či otec?** Podle rodiny, někdy moc nefungují doma, jak má vztah k tomu dítěti, spíš záleží na té konkrétní rodině, jak to má ona rozvržené. **Jaké faktory mohou ovlivnit, zda bude komunikovat otec nebo matka? Mění se výběr komunikátora (matka nebo otec), podle pohlaví vyučujícího?** Nad tím jsem nepřemýšlela, asi nikdy jsem nezažila muže. **Je pravda, že na prvním stupni se málokdy setkáme s třídním učitelem.** Nemyslím, že by mi to někdy vadilo jít na rodičovské schůzce, ani pro úkoly ke staršímu či mladšímu. **Píše se, že se stárnutím dětí ubývá rodičovského zájmu, méně chodí na schůzky. Ubývá aktivit, ale také se to mění s věkem tak, že když ty děti jsou starší, chodí spíše otcové, myslíte, že to tak může být?** Možná, uvidíme, jak to u nás bude na tom gymplu, uvidíme, jak to u nás bude. **Jaké faktory mohou ovlivnit, zda bude komunikovat otec nebo matka?** Možná, kdyby byla nějaká negativní zkušenost, to já jsem nikdy neměla. **Nebo podle účelu komunikace, zda máte pocit, že otcové dokážou být ...stereotypní představy...zda jsou přísnější, když je třeba něco prosadit, pošle se otec, který si to produpe.** To myslím, že teď už asi

moc ne. Ted už to neplatí. **Jste spokojeni s tímto rozložením nebo byste si přáli něco pozměnit? Zda vyhovuje nebo by se to mělo změnit?** Já myslím, že nám to docela vyhovuje, že se zastupujeme. Je to rovnocenné. Myslím, že na něco je ... i děti to vědí, koho se mají na co zeptat. Já myslím, že nám to vyhovuje. **Co by mohla škola udělat, aby učinila vzájemnou komunikaci efektivnější a příjemnější?** To může být cokoliv. Možná u těch mimoškolních nebo kulturních činností v rámci vyučování, tam bych možná vítala větší informovanost, ale to asi u těch starších. Nebo třeba i nějakou anketu, co vyhovuje, my sem hodíme každý rok a je to pořád to samé. Většinou to třeba vyhovuje. Kdo ví. **Sama za sebe máte pocit, že by rodiče měli mít větší možnost, jak ovlivňovat vzdělávací obsah ve školách? Jestli by měli mít větší pravomoci, jak mluvit do toho kam se půjde, co se bude dělat?** To myslím, že ano. Na prvním místě jsou odpovědní rodiče za výchovu. **Nakonec i ve škole, pokud není podepsané předání zodpovědnosti, tak pořád zůstávají zodpovědní rodiče.** To je pravda, ale někdy se to tak nebere. Ale to mám spíš zkušenost z toho gymplu. **Že tam je volba otevřenější?** Naopak, že jsme museli říct, že na tenhle film nepůjde. **Napadá Vás k tomu cokoliv?** Tady jsem hodně spokojená a je to takový komfort. Ve druhé je to úplně. Děti jsou spokojený. Šimon je vždy nadšený. Tady opravdu jsem spokojená, měla jsem dobrý pocit, že když jsem potřebovala za ní s něčím jít, tak jsme to hned vyřešili. **Rozdělení do třech skupin, kam byste se zařadila?** Tak já nemám pocit, že bychom měli nějaké problémy... ve většině mám pocit, že můžu důvěřovat dětem, to si vyříkám s nimi. Nemám problém, ale myslím, že kdyby nějaký byl, tak bych ho šla určitě řešit. Mám pocit, že nemáme problémy, nikdy jsem to nezažila. **Ohledně rodičovských schůzek, vnímáte je jako dobrou věc, dobře organizovanou, chodíte tam ráda nebo je to spíš povinnost, že se tam musí chodit?** Ne, já myslím, že to má smysl, vždy se tam něco dozvím. **Tedy osobní kontakt vnímáte nenahraditelný. Je přínosné, že jsou tam i ti ostatní rodiče nebo by Vám to vyhovovalo, kdyby to byly individuální konzultace?** Já myslím, že je fajn, že vidím i ty ostatní, že by to rodiče měli vědět, s kým chodí děti. **Myslíte, že na to má vliv, že je to škola na vesnici, že ta spolupráce funguje? Když je to škola na vesnici, v menším městě, tak se ti lidé mezi sebou více znají a asi tam probíhá taková větší kontrola. Ve městech je to více odcizené, anonymnější, ti rodiče nemají potřebu tam chodit, stejně se neznají, takže se to nebude řešit, když tam nepřijdou?** Já si to nemyslím, já myslím, že záleží na osobnosti učitele. Zda si mezi sebou budou důvěřovat. Já mám tady pozitivní

zkušenost s těmi konkrétními učiteli na prvním stupni. I s druhým synem byly ty zkušenosti dobré.

C. Rozhovory s vyučujícími

Rozhovor s třídní učitelkou 2.A.

Na kolik komunikuje tato konkrétní rodina? Co se týká této rodiny, tak komunikují oba dva, jak tatínek, tak maminka. Když srovnám první a druhou třídu, tak v první většinou komunikovala hodně maminka. Teďka... třeba osobní zkušenost z ledna, tak jsem hodně komunikovala s tatínkem. J. byl nemocný, tatínka jsem potkala, jezdil sem pro sourozence P. Co se týkalo po stránce úkolů a omluv tak tam to funguje úplně v pohodě. **Dá se říct, že většinou komunikuje maminka, ale když je potřeba nastoupí otec.** Určitě komunikují oba dva hlavně, když se něco děje tak jsou otevření. J. se ztratily lyže a maminka mi okamžitě posílala zpětnou vazbu přes e-maila, jestli by to šlo řešit, takže jsme to mohly hned okamžitě řešit. **Jaké prostředky, způsoby komunikace volí? Trend X vyjímky (popsat konkrétní příklady).** Vědí, že na začátku roku měli e-maila, telefon. Tohle je osobní zkušenost s tímhle tím, že se zrovna jednalo o Jiříka. **Na kolik se komunikace účastní otec a v jakých případech?** Teď komunikoval otec, protože Jakub byl nemocný a pan J. jezdí kolem, bylo by zbytečné sem hnát tu maminku, když jel kolem, tak se tu stavil. **Na kolik se komunikace účastní matka a v jakých případech?** Maminka mi většinou píše, když je dítě nemocné nebo volá nebo teď, když byl ten problém s těma botama, maminka napsala email. **Kdo chodí na třídní schůzky?** Maminka. S tím, že když mi byl psán email, tak tam bylo, že o tom s manželem mluvili, že tam nebylo, že by to maminka psala sama za sebe. **Kdo z rodičů, dle Vašich zkušeností, obvykle sleduje a pomáhá dítěti se školou?** Z vyprávění, co vím od Jiříka, tak říká, že mamka kontroluje, ale zástup tam je i taťka, že to není jen o jednom z nich, že když se podívám na podpisy v domácích úkolech i na čtení, tak tam má Jakub většinou podepsanou maminku. **Kdo se ptá dítěte na školní zážitky? Zda se někdy nezmiňoval?** Já si myslím, že on si o tom hodně povídá s bráchou, když povídá co se dělo víkendu. Teď naposledy vyprávěl příhodu, že taťka byl u nějaké známé a dostal tam čepici od Ferrari, že když byly doma, tak s P. hráli nějakou hru, že byl závodník, že mu P. udělal trasu, že má jet ven před barák a taťka tam něco dělal, tak si tu čepici radši sundal, že by...o mamce o taťkovi mluvím, v pohodě. **Kdo z rodičů navazuje v**

případě potřeby se školou kontakt - otec nebo matka? Je to, dle Vás, v pořádku? Jako ta komunikace? Já s tím problém nemám, nemůžu mluvit za rodiče, já konkrétně s touto rodinou, co se týká komunikace, problém nemám, Neříkám, že když se něco děje, třeba tel. že to řeším teď hned, třeba nejsem u tel, neodpovídám hned, nemá ho člověk u sebe pořád, ani email, člověk není na mailu 24 hodin denně. **A kdyby se to vzalo obecně, to rozložení matky otcové, přála byste si na tom něco změnit?** Ono na tom nic moc měnit nejde, když si na tom něco vezmete, já konkrétně, jsem vděčná za to, že ten zájem o dítě tam konkrétně je. Horší by bylo, kdybych psala rodičům do žákovské knížky a nebyla tam odezva ani od jednoho. Takhle jsem ráda, že je odezva od maminky i od tatínka. Tam to záleží hlavně, aby se někdo ozval. **Takže nezáleží na tom, aby ten otec i matka, ale o to, že se nějakým způsobem komunikuje?** Ano. **Myslíte, že kdyby ti otcové začali chodit do té školy, že by se to nějak změnilo?** Nemůžu věštit, záleželo by asi na konkrétních situacích. Nemůžu věštit, jestli by se to zlepšilo nebo zhoršilo. **Myslíte, že je to něčím způsobeno, že ty maminky chodí spíš, otcové nechodí?** Těžko říct, já rodič nejsem, kdybych měla ty děti, tak vám řeknu, chodím já, protože...takhle nemůžu říct nic. **Je podle vás něco, čím by se ti otcové dali do té školy přitáhnout, nalákat?** Těžko, to je zase spekulace, já si myslím, že je to hodně o zaměstnání těch rodičů a jakoby, kdo jak má, když pracují na směny, tak je jasné, že přijde tatínek, který směnu nemá, než maminka, která si musí vzít propustku. **Kdybyste měla rodinu zařadit do jedné ze čtyř skupin, kam?** Já mám konkrétně z téhle rodiny...beru je jako partnery, když je potřeba něco, oni mi to sdělí, když je problém sdělí mi to. Zase naopak, mám pocit z nich, že přijmout co říkám já. Mám pocit ze své strany, že je to ve vztahu partnerství. Jestli to cítí i oni tak to já posoudit nemůžu, z mé strany je to takhle. **Jaké faktory mohou ovlivnit, zda bude komunikovat otec nebo matka? Mění se výběr komunikátora (matka nebo otec), podle obsahu nebo účelu komunikace?** Já si myslím, že spíš obecně reagují více matky, co se týká komunikace se školou, tak pokaždé to bylo tak a je to pořád tak. Jsou to sice moje domněnky, když to vezmu tady v komunikaci z celé třídy, mám 22 dětí, z toho komunikuju s jedním otcem, ten je tady pravidelně, ten opravdu pravidelně komunikuje. Z 21 jsou převážně maminky. Komunikace je vyloženě, že jsem domluvená s rodiči v reakci na známky, pokud se jim něco nelíbí, nebo když mají problém s domácím úkolem, tak komunikují tímhle způsobem. **Je tedy možné, že tam vstupuje něco, že když přijde otec, tak je to jiná situace?** Když přijde otec,

tak je to ve chvíli, když maminka je nemocná, není to vyloženě, když by byl nějaký problém, tak bych to řešila s matkou, když by se jí to nelíbilo, že by přišel otec, to ne. Když už se něco děje, tak přijdou oba dva nebo maminka. Není to tak, že by otec byl zastupující, když by to maminka nezvládala, aby bylo vidět to silnější, že je chlap, to nefunguje, to vůbec ne. **Pro vás jako ženu je příjemnější, když komunikujete s matkou nebo s otcem?** Mě je to v podstatě jedno, já jsem ráda, když o to dítě je zájem a přijde jeden z těch rodičů, nezáleží, jestli je to matka nebo otec. **Stává se, že chodí i širší rodina?** Tady v té třídě ne. Zde chodí mamky nebo tatkově nebo oba. Mám tady i děti z rozvedených rodin, tak se mi stalo, že přišla maminka s přítelem i tatínek, když byla nějaká akce. **Dá se říct, že se domluví?** Domluví se, funguje to tady, když ta rodina komunikuje, jsou rozvedení, tak jo. Je tu případ, že nekomunikují, to chodí maminka a tatínek jednou za čas. **Myslíte, že si ty informace předávají mezi sebou?** Těžko říct, člověk jako učitel má právo zasahovat do soukromí rodiny, na druhou stranu nemá, takže nemůžu posoudit, zda si to předávají nebo ne. **Podněcujete nějakým způsobem zapojení do komunikace - interakce obou rodičů? Aby přicházeli i tatínkové?** Oni vědí, že když je nějaký problém, i na začátku roku na rodičovských schůzkách, tak jsem jim říkala, že z mé strany není problém, když mají problém, jak mámy, tak tátové, se známkou nebo s tím, co přineslo dítě ze školy, tak se se mnou můžou spojit, jak telefonicky tak e-mailem. **Takže mají kontakt, a když něco je, mají možnost se obrátit a řešit to.** Ano, mají tu možnost. **Já jsem slyšela, že se zde rozdávají letáčky?** Sdělení rodičům, o průběhu školy, co se děje, shrnutí co se bude dít, to znamená, že děti čeká, ...plácnu, leden, změna obědů, budou takové prázdniny, aby rodiče věděli, byli informováni. To sdělení dostane jeden sourozenec, když jsou tři, aby to nedávali všichni. Přinesou to podepsané, aby my jsme měli zpětnou vazbu toho, že to ten rodič četl. **Sestavuje to třídní učitel nebo ředitel?** Dáváme to do kupy všichni, jakoby nějaký návrh, kdo má připomínky, tak to řekne, že by tam chtěl přidat nějakou věc. **Je to konkretizované pro celou školu?** Jo, s tím, že je tam uvedené, co je pro 1. nebo 2. stupeň. **Podepisuje se to tedy jednou za celou rodinu?** Ano, přesně tak, vždy to dostává nejstarší sourozenec. **Mimo tyto letáčky a sdělení do žákovské knížky, jaké způsoby komunikace nabízíte ještě rodičům?** Já třeba, když se vyskytne něco mimořádného, tak prostě telefonuju, takže první věc je, že dostávají lístečky nebo si to sami píšou, druhá věc je, že když je něco akutního tak volám, třeba když...ted' se mi stalo, že bylo zhoršení jedné holčičky, tak jsem prostě mamince volala, bylo to

v průběhu dvou dnů, tak jsem jí hned volala. **Za sebe máte pocit, že to funguje dobře, je to přímé, tak se to může hned vyjasnit?** Já sama osobně mám radši, když se to řeší hned, než když se to nechá 14 dní a pak se to řeší až potom, když už dítě neví, proč se to stalo a já jako učitel taky nevím slovo od slova, co se dělo, takhle, když to má člověk v čerstvé paměti, tak je to lepší řešit. **A koukám, že máte hezkou třídu, takže i tady máte fotky na dveřích, to je také určitý způsob komunikace?** Ano, je v plánu časem...každý rok člověk neví, jestli je bude mít příští rok, takže člověk jim tvoří portfólio, mám fotky za 1 třídu, teď jim dávám do kupy fotky za druhou. Když je budu mít za rok, tak v tom budu pokračovat, když ne, tak to bude na tom, kdo je dostane. **Mají tam také kopie ze sešitu, že jsou vidět pokroky?** To ne, tam máme vyloženě fotky a kdy to bylo přibližně, aby když se to otevře, tak tam nebyla stránka, hráli fotbal, ale bylo vidět, že to bylo v první třídě. **Takže je to o tom, že to provází dítě tím životem ve třídě nebo ve škole.** Dala jsem to spíše o tom, třeba přišli nám sem v průběhu roku čtyři děti, tak aby se seznámili s chodem třídy, aby věděli, co jsme prožili. Je to lepší si to přiblížit tímhle způsobem. **Takže portfólio není o výsledcích.** Spíš je to o tom, co se stane v té třídě, jeli jsme na dopravní hřiště, měli jsme vánoční dílny, jdeme lyžovat, stavěli jsme sněhuláky, teď čteme knížku Pejsek a kočička, děláme knížku, jednotlivé kapitoly. Teď naposled jsme d'áli kapitolu Jak dělal pejsek s kočičkou dort, tak jsme si ho o VV upekli, fotky máme. **Takže je to takové prožitkové portfólio. Zařazujete tam domácí život dětí?** Domácí život řešíme tak, že děti samozřejmě vědí, že můžou přijít kdykoliv - cokoliv se děje, pokud to chtějí řešit o hodině s ostatními nebo sami. Máme takový pravidelný rituál od 1. třídy. Každé pondělí, když se sejdeme, tak si sedneme do kroužku, máme motýlka, takže kdo má motýla, tak má slovo a může říct, co se mu za víkend stalo, co prožil, pokud nechce mluvit, pošle dál, nenutím děti mluvit. **Jak, dle Vašeho názoru, komunikuje škola s rodiči? Už jsme zmiňovali.** Co se týká prvního stupně, tak před zahájením školní docházky nabízí škola pro prvňáčky dílničky, to znamená, že se scházíme, říká se tomu tvoření pro budoucí prvňáčky, to znamená, že se vymyslí nějaké putování a část výtvarná. Dále je setkání s rodiči prvňáčků v červnu, s kým budou chodit do třídy, ukazují si učebnice, dozví se co a jak. Pak je nástup do první třídy, scházíme se před školou, tam to probíhá, že to vidí rodiče prvňáků, je tam nastoupená celá škola, potom, když jsou jakékoliv akce. Pro prvňáky je pasování na čtenáře, ve druhé třídě to záleží na třídní učitelce, co podnikne a nepodnikne, když jsou závody, mají možnost se podívat. **Dny**

otevřených dveří? Já jsem ...po pravdě řečeno...zde je nabídka, že pokud rodič má potřebu... má pocit, že je něco špatně ve škole, tak má...osobně se nebráním, tomu aby se rodič přišel podívat. Když řekne, já se přijdu zítra podívat, tak ať přijde. Ať se sám podívá, jak se to jeho dítě učí. **Den matek?** My tohle řešíme, tak jakoby při VV, PČ, spíš přání nebo tak. Ostatní, že bychom měli besídku pro rodiče, to se tady nedělá, spíš máme ve třídě - vánoční a před Velikonocemi. **Škola nepořádá vánoční trhy?** Máme na konci roku, to se týká dětí, co chodí do kroužku s VV zaměřením, tak je na konci roku výtvarná výstava. **Tam jsou rodiče pozvaní?** Ano, žáci co chodí do kroužků i široká veřejnost. Je to spojeno i s koncerty, vloni jsme měli vánoční koncert a bylo to spojeno s výstavou. **Máte pocit, že většina učitelů z prvního stupně je otevřená spolupráci s rodiči?** Já nemůžu mluvit za všechny, každý jsme nějaký, každý k tomu přistupuje jinak. Já sama za sebe se snažím být otevřená, zda to chápe tak i ten rodič, to je na jeho posouzení. **Existují některé případy, kdy se škola při komunikaci obrací výhradně na matku nebo na otce žáka?** Já si spíš myslím, že kontakt člověk má na oba a záleží na tom, jak je zvyklý komunikovat, když je dva roky zvyklý komunikovat s matkou, tak opravdu zavolá té matce, když i ona omlouvá dítě, všude vystupuje ona, tak se ozve jí, když se na první pokus nedovolá matce, tak samozřejmě volá otci, je to spíš na aktuální situaci. **Dá se říci, že se obrací na rodiče třeba ve sdělení?** Ano, ono se to tak i jmenuje, Sdělení pro rodiče.

Rozhovor s třídní učitelkou 2.B.

Na kolik komunikuje tato konkrétní rodina? Tak ti komunikují docela hodně, je to dané i tím, že se známe, takže je to opravdu v pohodě. **Jaké prostředky, způsoby komunikace volí?** Teď přímo osobní kontakt nebo telefonicky. **Na kolik se komunikace účastní otec a v jakých případech?** Tak otec se účastní málo, třeba na 10-20 %. Je to v případě, když jdou na tělesnou výchovu, jestli mají - nemají mít lyže, že je přiveze, přivede děti do školy nebo ohledně placení nějakého. **Na třídní schůzky chodí otec?** Teď nebyl nikdo, protože měli malého T., že byli omluvení. **Na kolik se komunikace účastní matka a v jakých případech?** Maminka více, ten zbytek. Ve všem možném, když omlouvá, když je něco potřeba. **Dají se vysledovat konkrétní příklady, kdy maminka nebo tatínek nebo je to nárazově, že je něco potřeba, tak se to řeší?** Myslím si, že to rozdělení není, že tam je to opravdu, jak kdo má čas, jak se to hodí. **Kdo z rodičů, dle Vašich zkušeností, obvykle sleduje a**

pomáhá dítěti se školou? To myslím, že je oboustranné, že jakoby víc asi maminka, ale ten táta taky. **Kdo se s dítětem učí?** Myslím, že víc mamka, ale rozhodně vím, že taťka taky. Rozhodně pod úkolama je podepsanej nebo se někdy zeptá, jestli to bylo správně, jak se to učili. **Kdo kontroluje jeho výsledky?** Tak nějak oba dva, spíš víc máma, ale oba dva. **Kdo se ptá dítěte na školní zážitky?** To myslím, že taky víc mamka, ale určitě ten táta se taky občas zeptá, bych řekla, nevím to jistě. **Kdo z rodičů navazuje v případě potřeby se školou kontakt - otec nebo matka?** Tak vlastně u nich, podle toho, kdo zrovna, tím že mají to malé mimčo, kdo má víc času. **Je to, dle Vás, v pořádku?** Ano. **Nějaký příklad, komunikační situace.** Občas maminka volá, jestli David už odešel ze školy, protože oni mají tady s klukama takový dlouhý cesty, že chodí všude možně, než se dostanou domů. Vždycky říkám jojo, šli v jednu, šli s tím a s tím, takže ...ona říká tak to budu čekat ještě dlouho, tak to občas a jinak...**Tam to bude asi ovlivněné tím, že se znáte, vidí tě tak se zeptají?** No no, taky že je to přátelský. **Rozdělení na čtyři skupiny, kam byste je zařadila?** Tak asi jako ty partnery. **Takže myslíš, že tam funguje ta oboustranná výměna informací?** Myslím, že jo. **Myslíš, že to funguje tak, že oni si berou informace od tebe a ty zároveň od nich?** Myslím, že docela jo. Řekla bych, že jo. **Na kolik komunikuje tato konkrétní rodina?** Tak ti taky komunikují, v pořádku. **Jaké prostředky, způsoby komunikace volí?** Také buď osobní, nebo telefonní kontakt. To je zase asi tím, že se známe. **Spíš telefon?** Spíš telefon. **Na kolik se komunikace účastní otec a v jakých případech?** S tím jsem ještě nekomunikovala. Hlavně s maminkou. **Na kolik se komunikace účastní matka a v jakých případech?** Maminka většinou 100 %, ve všech případech. Omluvy, co je potřeba. **Kdo z rodičů, dle Vašich zkušeností, obvykle sleduje a pomáhá dítěti se školou? Např. Kdo se s dítětem učí?** Tam většinou taky mamka, podle těch podpisů, občas i taťka. **Kdo kontroluje jeho výsledky?** Takhle. **Kdo se ptá dítěte na školní zážitky?** To si myslím, že spíš mamka. **Kdo chodí na třídní schůzky?** Teď zrovna byli nemocní. Dá se říct, že maminka. **Kdo z rodičů navazuje v případě potřeby se školou kontakt - otec nebo matka?** **Je to, dle Vás, v pořádku?** **Tady v té rodině se dá říct, že maminka spíš funguje?** Taky bych řekla, že tatínek je hodně pracovně vytížený, si myslím, že je to dané tím, že maminka je učitelka, takže má k té školy jakoby blíž. Že vodí děti do školky, takže se tady v tom prostředí pohybuje, takže tím si myslím, že je to dané. **Kam zařadíš ze čtyř skupin?** Mezi partnery. **Na kolik komunikuje tato konkrétní rodina?** Také komunikují, docela hodně. **Jaké**

prostředky, způsoby komunikace volí? Tam teda je osobní kontakt v podstatě nebo písemně omluvenka nebo zpráva, ale spíš osobní kontakt. **Takže, když se něco děje přijdou do školy?** No tady je to zase dané tím, že když se něco děje, tak tatínek tady je kuchař, takže většinou tatínek chodí. Tatínek chodí a tak. **Na kolik se komunikace účastní otec a v jakých případech?** Ten se účastní hodně, ale tam bych řekla, že je to vyvážené tím, že maminka byla zase na třídních schůzkách. Tam je to takové...**Je to zase o té praktičnosti, funkčnosti?** Myslím, že je to tím, že tatínek je tady, když je nějaká nemoc nebo něco je potřeba tak tatínek, ale zase je vidět že i ta maminka má zájem, že na třídní schůzky přišla ona. **Na kolik se komunikace účastní matka a v jakých případech?** Třídní schůzky. Maminka tady byla jednou na začátku roku, že mi přinesla potvrzení od lékaře, kvůli celoročnímu necvičení. Ale jinak nebylo potřeba, takže.... **Kdo z rodičů, dle Vašich zkušeností, obvykle sleduje a pomáhá dítěti se školou?** To si myslím, že spíš tatínek, nejsem si tím jistá, ale zase podle podpisů bych řekla, že spíš tatínek. **Kdo se s dítětem učí? Kdo kontroluje jeho výsledky?** Spíš tatínek, ale oba. **Kdo se ptá dítěte na školní zážitky?** Tak to bych řekla, že spíš mamka. To teda nevím, odhaduju. **Kdo chodí na třídní schůzky?** Mamka. **Jaké faktory mohou ovlivnit, zda bude komunikovat otec nebo matka? Mění se výběr komunikátora (matka nebo otec), podle obsahu nebo účelu komunikace?** No tak myslíš, pokud jsou rozvedení nebo tak? **Zda ovlivňuje něco to, že chodí do školy spíš matka nebo otec?** No tak určitě právě, když jsou rozvedení, tak určitě ta péče. U koho to dítě je i na koho je nahlášené, já bych neměla podávat informace otci, když jsou v péči u matky. **A třeba z té zkušenosti, když jsou rozvedení, chodí oba nebo matka nebo otec?** Většinou spíš matka, ale mám tady i jednoho u koho chodí oba, dokonce i babičky a komunikují. **I mezi sebou?** Jak kdy, je pravda, jak jsou rozvedení, tak domluvíme něco s maminkou, pak přijde tatínek, já říkám už jsem se domlouvala s maminkou, je to tak...ten přijde domů, řekne něco jiného, takže občas je to takový...já tu zase rozvedených tolik nemám a přijde mi, že když nežijí spolu tak, že komunikuje maminka a s otcem nemám kontakt. Jenom občas vidím, že je podepsaný úkol, tak si říkám asi tam tatínek nějaký je. **Takže obecně spíš chodí do školy maminky?** Maminky. **Nějaký tatínky tu máš, na třídních schůzkách.** No byli i tatínkové, občas byli i oba. **Číselně vyjádřit.** Těch tatínků bylo přibližně tak šest, maminek třeba dvanáct. **Tak to je docela dost.** Jo. **To je tak jedna třetina.** Ano. **A chodí spolu někteří?** Jo, někteří obojí. **Je nějaká specifická situace, kdy přijde do školy**

maminka nebo naopak tatínek? Na začátku roku, když jim nosí věci, tak chodí maminky, to opravdu chodí maminky. Jinak myslím, že to není vyloženě, že by bylo něco... omlouvají také spíš maminky, když je nemoc. **Když je problém, něco řešíte?** Tak to my jsme toho ještě tolik neřešili, tady mám jednoho problémového, to teda maminka, ale to je protože tatínek je někde jinde. To zase... s tím tolik zkušeností nemám. **Ovlivňuje, dle Vašeho názoru, vzájemnou komunikaci pohlaví interagujících osob neboli to, zda matka komunikuje se ženou nebo s mužem či otec se ženou nebo s mužem. Myslíš, že komunikují jinak?** Myslím, že určitě, to tady mám jednoho ohledně učení, maminka ta vždy říká: „Jo - jo, já vím, že se mu nechce, že je líný.“ Tatínek s tím jsem mluvila jednou, říkal: „Mě přijde, že on se docela snaží.“ Bylo vidět, že tatínek je zatížený na kluka, že je to jeho mazánek. Myslím, že je to rozdílné. **A tobě se lépe komunikuje s matkami nebo s otci?** Asi s těma maminkama. **Věděla bys nějaké důvody, proč s maminkami?** Já si myslím, že k tomu mám blíž, že jakoby přece jenom, tím pohlavím je to dané, že opravu to vidíme víc stejně. **Ovlivňuje výběr osoby zastupující rodinu (matka, otec) postavení komunikátora zastupující školu (ředitel, zástupce, školní psycholog, speciální pedagog, třídní učitel, vychovatel, provozní zaměstnanci školy)?** To si myslím, že v tom rozdíl není, když to někdo vyřizuje se školou, tak to mají stejné. Ať je to s třídním učitelem nebo s vedením. To se nemění, řekla bych. **Podněcujete nějakým způsobem zapojení do komunikace - interakce obou rodičů? Když se ve škole něco děje předpokládám, že se obracíte na rodiče oba dva. Je ve tvém zájmu, aby se účastnili oba rodiče?** Já bych byla ráda, ale myslím, že to zas tak nejde, když jsem řešila jednoho chlapce, tatínek vůbec nefunguje, tam se to řeší s maminkou. U toho rozvedeného, já jsem jim už říkala, že by bylo dobré, kdyby se domluvili mezi sebou, aby nevznikaly tyhle věci, že ten ho vyzvedne, já nevěděla, kde je, měl ho vyzvedávat někdo jiný,tak jsem se snažila říct, aby to tak bylo. U těch problémů, jsem toho tolik neřešila, tak s tím moc nemám zkušenosti. **Já jsem ráda i za názory.** Myslím, že je to vhodné, když to vidí rodiče, každý to vidí trochu jinak, je to lepší. **Ze své zkušenosti, myslíš, že když chodí oba rodiče, že o tom doma ještě mluví, že si mohou ty názory ještě utřídit?** Já myslím, že určitě, že každého napadne něco jiného to je vidět i tady, když jsme spolu mluvili. **Jaké volí způsoby, prostředky komunikace? Jak se obrací na rodinu?** Dost často telefonicky nebo písemně, že mají notýsek. Sdělení rodičům je. **Webové stránky?** Jsou. **Ty sama dávaš rodičům kontakt?** Mají v žákovské knížce, mají na email na

telefon a tak...**Využívají?** Využívají dost, hlavně mobil, email ne, spíš mobil, že napíšu zprávu, že nepřijde. **Třídní schůzky fungují?** Ano. **Jiná akce příležitost nebo způsob, kde se setkáváte s rodiči?** To právě není, to mi trochu chybí, jak jsem tu ze začátku, tak nemám čas organizovat nebo nad tím přemýšlet. Do budoucna bych určitě chtěla něco takového. Víím, že tu byla Noc s Andersenem, ale nevím, jestli u toho byli rodiče. Něco možná je, ale já sama ještě nic...**Za sebe považuješ důležité komunikovat?** To, mě přijde dost potřeba, že i rodiče poznají víc toho učitele, učitel rodiče. **Je to podle tebe cesta k navázání té užší spolupráce?** To určitě. **Existují některé případy, kdy se škola při komunikaci obrací výhradně na matku nebo na otce žáka?** Tak to nevím, netroufnu si říct. Spíš asi, jak jsou zvyklí. **Je to spíš, že převládá to, ať komunikuje alespoň jeden?** Jo, hlavně že se komunikuje. **Ale nakonec nezáleží na tom, jestli to bude matka nebo otec.** Myslím, že nezáleží, hlavně, aby byla nějaká ta komunikace. **Teď mě napadá, že vedle jsme se bavili, že tam mají takový komunikační kroužek, že si tam povídají?** To máme taky. Říkáme si v podstatě každý pondělí, o čtení, oni to mají hrozně rádi, ptají se: „Budeme si zase říkat, co jsme dělali o víkendu.“ Hrozně mi to chtějí říct, posíláme kaštánek, takže si to říkáme. To si myslím, že je to baví, že je to pro ně důležité to sdělit někomu. Mám dvacet jedna dětí. Vedle je 22, jeden přibyl, jedna odešla. Máme jenom jednu lavici, kde sedí samostatně jeden, ještě by se mě hodila jedna. **V některých školách už prosadili stolečky, že každý sedí sám, mě by to přišlo.** Myslím, že by to nebylo špatný. Tyhle jsou tak strašně upovídány mezi sebou. To už sedí kluk a holka a stejně povídají. **Napadá tě něco k té komunikaci?** Já tady mám jeden příklad, kdy rodiče nekomunikují, já je ještě neviděla, neslyšela. **Úkoly mají podepsané?** Všechno funguje, omluvenky nosí, to jo, ale na třídních schůzkách nebyli. Funguje starší sestra, když něco tak omlouvá, úkoly posílám po ní. Já jsem říkala, i písemně psala, že bude sdělení rodičů, jestli se staví, ptám se holčičky, jestli mamka přijde, opravdu žádný kontakt s nimi není. Ještě dnes tady mám čtvrtletní vysvědčení. Mě říkali, když nepřijdou tak nic. Ona je teda bez problémů, má samé jedničky, ale přijde mi to škoda. Teď jsem si říkala, že se mi zdá, že blbě říká „I“, teď na rodičovské schůzce jsem si říkala, že jestli teď nepřijdou, tak je zkusím nějak, abych je...**Říká se, že rodiče mají tendenci moc nekomunikovat, že to chápou jako povinnost. Normální je nekomunikovat a komunikuje se jenom, když jsou problémy.** Když něco...vidí. To mi přijde, právě trochu škoda. **Vníkala bys jako přínos, kdyby chodili i ti otcové do té školy, kdyby se to**

změnilo? Já si myslím, že by to taky nebylo špatný. Tady taky, když přišel nějaký ten tatínek na ten rodičák, že jsem mu říkala, jak s tím dítětem pracovat, on zrovna špatně četl... teď jsem se bavila s maminkou, tak jsme se o tom bavili, říkala jsem, že se čtení zlepšilo, ona říkala, že s ním ten tatínek čte. Tak nevím, jestli je to tím, že přišel on a jemu jsem to říkala nebo jestli jim to tak vyjde, že má víc času taťka. Říká, že tatínek s ním dělá. Někdy má i podepsané úkoly od tatínka, od babičky. Babička to s ním udělá, pak to ještě zkontrolují rodiče. Je vidět, že tam mají zájem. Myslím si, že by to bylo lepší. **Z tvého pohledu, je rozdílná komunikace z mužské a ženské strany, a když se to propojí, tak je to přínosné?** No myslím, že je to lepší, když je to od obou, každý má něco jiného. Takže je to takové... Byla bych pro to nějaké sezení s rodičema, něco... **Škola je zde otevřená, když je třídní učitel iniciativní?** Já myslím, že jo. Ale teď jsem neměla odvahu. Ale já bych si to potřebovala pořádně rozmyslet. **Určitě je to dobrá myšlenka.** Ale nemám s tím zkušenosti, tady bych klidně udělala nějaký odpoledne pro rodiče nebo nějaké dílny... ty tu možná jsou.